

ΠΑ.ΣΟ.Κ.
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ ΠΑ.ΣΟ.Κ.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΚΥΚΛΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Προϋπολογισμός 2005: Ερωτήσεις και απαντήσεις

1. Ποιο είναι το πολιτικό πλαίσιο του προϋπολογισμού;

Ο προϋπολογισμός παρουσιάστηκε από την κυβέρνηση μέσα στο εξαιρετικά αρνητικό κλίμα που έχει δημιουργηθεί για την Ελλάδα διεθνώς μετά την περιβόητη «απογραφή», και ενόψει των αποφάσεων του Ecofin τον Ιανουάριο για υπαγωγή της Ελλάδας στο άρθρο 104(9) της Συνθήκης με καθεστώς επιτήρησης για τη μείωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων.

Παράλληλα η κυβέρνηση πιέζεται από την αδυναμία της να εκπληρώσει τις προεκλογικές της υποσχέσεις για αυξήσεις σε κοινωνικές παροχές, τη μείωση της φορολογίας, τη σύγκλιση μισθών με την ΕΕ, αλλά και από την ανάγκη να επαναφέρει ένα κλίμα εμπιστοσύνης στην οικονομία.

Με βάση αυτά τα δύο στοιχεία ο προϋπολογισμός προσπαθεί να παρουσιαστεί ως μία «ήπια προσαρμογή». Στην πράξη όμως μία μείωση του ελλείμματος κατά 2,5 μονάδες του ΑΕΠ δεν είναι ήπια προσαρμογή. Για να μπορέσει να αντεπεξέλθει στη μείωση του ελλείμματος που ζητά η ΕΕ η κυβέρνηση κάνει στροφή σε μία πολιτική λιτότητας.

2. Ποια είναι τα βασικά σημεία κριτικής μας στον προϋπολογισμό;

- Εικονικός προϋπολογισμός που είναι αδύνατο να εφαρμοσθεί. Ο προϋπολογισμός βασίζεται σε υποθέσεις που δεν μπορούν να επαληθευθούν (π.χ. ο ρυθμός ανάπτυξης) και άρα δεν θα μπορέσει να εφαρμοστεί στην πράξη (π.χ. προβλέψεις για φορολογικά έσοδα, για μείωση ελλείμματος, για περιστολή δαπανών στο δημόσιο τομέα). Έχει απορριφθεί από την ΕΕ η οποία τον θεωρεί μη εφαρμόσιμο και στην πράξη έχει εγκαταλειφθεί και από την ίδια την κυβέρνηση προτού καν εφαρμοστεί!
- Συγκεκριμένο πολιτικό στίγμα: συντήρηση, στασιμότητα, οπισθοδρόμηση. Από τον προϋπολογισμό προκύπτουν σημαντικά μειωμένες πραγματικές αυξήσεις στα εισοδήματα σε σχέση με το 2004 και με όλα τα προηγούμενα χρόνια. Με άλλα λόγια, ανακόπτεται η πορεία σύγκλισης των πραγματικών εισοδημάτων με το μέσο όρο της ΕΕ. Υπάρχουν επίσης ανισότητες στις φορολογικές επιβαρύνσεις με επιβάρυνση των μικρών και μεσαίων εισοδημάτων.
- «Προγραφή της ανάπτυξης». Είναι ο πρώτος προϋπολογισμός με λογική και μέτρα που θα επιβραδύνουν την ανάπτυξη στην Ελλάδα μετά από πολλά χρόνια. Χαρακτηριστική η μείωση του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων – «θύμα» της απογραφής. Η περιοριστική πολιτική που ακολουθείται οδηγεί την Ελληνική οικονομία σε ύφεση.
- Ανάδειξη επιπτώσεων του προϋπολογισμού. Είναι σημαντικό να γίνει αναγωγή των μεγεθών και των προβλέψεων του προϋπολογισμού στα προβλήματα των πολιτών και ιδιαίτερα σε ορισμένες κοινωνικές ομάδες (μισθωτοί, συνταξιούχοι, κλπ.) Η «απογραφή» οδήγησε σε αυτόν τον προϋπολογισμό και αυτός στις συγκεκριμένες επιπτώσεις.
- Εγκατάλειψη της περιφέρειας. Η περιβόητη «ώρα της περιφέρειας» δεν είναι ορατή σε αυτόν τον προϋπολογισμό. Αντίθετα, από σειρά εγγραφών (όπως η μείωση του ΠΔΕ αλλά και οι πόροι στη νομαρχιακή και τοπική αυτοδιοίκηση) προκύπτει μείωση πόρων για την περιφέρεια. Να σημειωθεί και η εγκατάλειψη της πρόθεσης του ΠΑΣΟΚ μέρος των δαπανών για Ολυμπιακά έργα να γίνουν από το 2005 επενδύσεις στην περιφέρεια.
- Κριτική για τη διαχείριση του 2004. Η ΝΔ δια μέσου της «απογραφής» έχει επιχειρήσει να μεταφέρει τη συζήτηση στα προηγούμενα έτη. Όμως η διαχείριση του έτους 2004 είναι καθαρά δική της. Είναι συνεπώς σημαντικό να επικεντρώσουμε στη διαχειριστική ανικανότητα της κυβέρνησης, στις υπερβάσεις δαπανών και στις μεγάλες υστερήσεις εσόδων εξαιτίας της αδρανοποίησης των ελεγκτικών μηχανισμών.

- Προϋπολογισμός ανακόλουθος με τις προεκλογικές δεσμεύσεις της ΝΔ. Σχεδόν καμία από τις προεκλογικές δεσμεύσεις της ΝΔ δεν απεικονίζεται στην προϋπολογισμό. Παραδείγματα: αύξηση του ΕΚΑΣ, μείωση της σπατάλης 10 δις., αύξηση δαπανών για παιδεία ως ποσοστό του ΑΕΠ, μείωση φορολογικής επιβάρυνσης στα νοικοκυριά, κλπ.
- Σύνδεση προϋπολογισμού με άλλες πολιτικές. Η κριτική μας για τον προϋπολογισμό πρέπει να περιλαμβάνει και κριτική για τα άλλα βασικά στοιχεία της οικονομικής πολιτικής: φορολογικό πλαίσιο, αναπτυξιακό νομοσχέδιο, κλπ. Πρέπει επίσης να συνδέεται με τη δυνατότητα του προϋπολογισμού να υλοποιήσει και άλλες πολιτικές, και κυρίως την πολιτική απασχόλησης και την κοινωνική πολιτική (π.χ. για πρώτη φορά έχουμε επιβράδυνση του ρυθμού αύξησης κοινωνικών δαπανών).
- Νέες προτεραιότητες. Ο ετήσιος προϋπολογισμός δεν πρέπει απλώς να είναι το πλαίσιο άσκησης της δημοσιονομικής πολιτικής αλλά και να δίνει γενικότερα το πλαίσιο και τις προτεραιότητες για τη συνολική οικονομική πολιτική τα επόμενα χρόνια. Αυτός ο προϋπολογισμός δεν το κάνει: είναι χωρίς προτεραιότητες. Εμείς πρέπει να αναδείξουμε σε αδρές γραμμές τις δικές μας προτεραιότητες: εκπαίδευση, δια βίου κατάρτιση, νέα στόχευση κοινωνικής πολιτικής, νέα αποκεντρωμένη μορφή του κράτους, κλπ.

3. Ποιος είναι ο ρόλος της «απογραφής» στον προϋπολογισμό;

Η δήθεν «απογραφή» της κυβέρνησης της ΝΔ αποτελεί τη βάση πάνω στην οποία χτίστηκε αυτός ο προϋπολογισμός. Τα αποτελέσματα της απογραφής είναι που έχουν δημιουργήσει ένα δυσμενές κλίμα στην οικονομία, και τα αποτελέσματα της απογραφής ευθύνονται για την περιοριστική πολιτική που ακολουθεί ο προϋπολογισμός για να μειώσει το έλλειμμα κάτω από το 3% του ΑΕΠ. Τα 2 χρόνια προσαρμογής που ζητά ο Αλογοσκούφης δεν είναι παρά δύο χαμένα χρόνια για να ξανάρθει η Ελληνική οικονομία εκεί που βρίσκεται σήμερα. Οι μειωμένες αυξήσεις στις συντάξεις του ΟΓΑ, στο ΕΚΑΣ, στην παιδεία, στη πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, όλα αυτά είναι αποτέλεσμα και επιπτώσεις της «απογραφής».

4. Είναι ο προϋπολογισμός ρεαλιστικός και εφαρμόσιμος;

Ο προϋπολογισμός βασίζεται σε υποθέσεις που δεν μπορούν να επαληθευθούν. Προβλέπει έναν ρυθμό ανάπτυξης 3,9% για το 2005, υπόθεση την οποία κανένας ξένος οργανισμός δεν πιστεύει. Διεθνείς οργανισμοί και οίκοι αξιολόγησης προβλέπουν ρυθμό ανάπτυξης από 3% έως 3,4%, με πρόσφατη εκτίμηση αυτή του ΟΟΣΑ που προβλέπει ρυθμό ανάπτυξης 3,2%.

Εξάλλου πώς να επιταχυνθεί η ανάπτυξη από το 3,7% φέτος στο 3,9% του χρόνου όταν όλοι οι παράγοντες που διαμορφώνουν το ρυθμό ανάπτυξης είναι χειρότεροι από αυτούς του έτους 2004: Στον ίδιο τον προϋπολογισμό, η κυβέρνηση προβλέπει επιβράδυνση της ιδιωτικής κατανάλωσης (-0,1), της δημόσιας κατανάλωσης (-4), των επενδύσεων (-1,7), και των εξαγωγών (-1,1).

Ο μόνος παράγοντας που εκτιμάται ότι θα βελτιωθεί είναι η μείωση των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών κατά -4.2%. Αυτό όμως δεν φθάνει να αντισταθμίσει τις άλλες αρνητικές επιδράσεις, και επιπλέον και αυτή η προβλεπόμενη βελτίωση είναι αμφίβολο αν θα επιτευχθεί εάν η τιμή του πετρελαίου δεν μειωθεί σημαντικά.

Εφόσον η πρόβλεψη του ρυθμού ανάπτυξης είναι υπερβολικά αισιόδοξη, ο προϋπολογισμός δεν θα μπορέσει να εφαρμοστεί στην πράξη και θα έχουμε πρόσθετα περιοριστικά μέτρα την άνοιξη. Οι προβλέψεις για φορολογικά έσοδα και για τη μείωση του ελλείμματος, είναι απλώς εκτός πραγματικότητας. Είναι αξιοσημείωτο δε ότι ο προϋπολογισμός παραμένει ακριβώς ίδιος με το προσχέδιο που είχε καταθέσει η κυβέρνηση τον Οκτώβριο, παρά τις πιο δυσμενείς προβλέψεις για την Ελληνική οικονομία που έκανε η ΕΕ στο μεταξύ.

5. Ποια είναι η πορεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού για το 2004; Γιατί έφτασε το έλλειμμα το 2004 στο 5,3%; Φταίνε οι Ολυμπιακοί Αγώνες και το ΠΑΣΟΚ ή πρόκειται περί ανικανότητας διαχείρισης της κυβέρνησης;

Σύμφωνα με τον προϋπολογισμό, οι υπερβάσεις για Ολυμπιακές Δαπάνες στο 2004 αφορούν, για το μεν Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων 350 εκ. Ευρώ για δε τον τακτικό προϋπολογισμό άλλα 300 εκ. Ευρώ, που μαζί είναι λιγότερο από 0,5% του ΑΕΠ. Πως λοιπόν πήγαμε από το 1,7% του ΑΕΠ στο 5,3%;

Η απάντηση βρίσκεται στην καταστροφική διαχείριση της ΝΔ για το έτος 2004. Το ΠΑΣΟΚ παρέδωσε με τα έσοδα να κινούνται πάνω από το στόχο και τις δαπάνες κάτω από το στόχο. Σύμφωνα με όλα τα στοιχεία, τα έσοδα έχουν τώρα σημαντική υστέρηση (πάνω από 2 δις Ευρώ) και οι δαπάνες έχουν ξεφύγει.

Η απόδοση του ελεγκτικού μηχανισμού μετά τις εκλογές έχει μειωθεί σημαντικά. Το ελεγκτικό έργο έχει πλήρως αδρανήσει, με αποτέλεσμα τη μείωση των εσόδων του κράτους. Για παράδειγμα, ενώ το πρώτο τετράμηνο ελέγχθηκαν 5310 επιχειρήσεις και βεβαιώθηκαν 2,3 δις ευρώ, το δεύτερο τετράμηνο ελέγχθηκαν κάτω από 2500 και βεβαιώθηκαν κάτω του 1 δις ευρώ.

Εκτός από την πορεία των ελέγχων, ούτε η πορεία της απόφασης «περαίωσης» των φορολογικών υποχρεώσεων δεν είναι ικανοποιητική. Σε μεγάλο βαθμό αυτό οφείλεται στις αντικαταστάσεις στελεχών (διευθυντών και εποπτών ελέγχου) από την κυβέρνηση με κομματικά κριτήρια που επηρεάζει σημαντικά την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των ελέγχων. Συνεπώς τα έσοδα κατά το 2005 θα παρουσιάσουν σημαντική υστέρηση σε σχέση με τα προβλεπόμενα.

6. Πως θα μειώσει η κυβέρνηση το έλλειμμα στο 2,8% του ΑΕΠ, από 5,3%. Τι απαιτείται από πρόσθετα φορολογικά έσοδα;

Καταρχάς πρέπει να σημειώσουμε την υποκρισία και τον εμπαιγμό της κυβέρνησης. Παρουσιάζει έναν προϋπολογισμό στον οποίο προβλέπει ότι θα μειώσει το έλλειμμα στο 2,8% του ΑΕΠ το 2005, από 5,3% το 2004, και την ίδια ώρα διαπραγματεύεται με την ΕΕ και δηλώνει δημοσίως ότι αυτό δεν μπορεί να το κάνει σε ένα χρόνο.

Πως σκοπεύει να μειώσει το έλλειμμα η κυβέρνηση κατά 2,5 μονάδες του ΑΕΠ; Ισχυρίζεται ότι η μείωση του ελλείμματος θα προκύψει περίπου ως εξής: 1% από την απουσία της Ολυμπιάδας από τον προϋπολογισμό, 1% από τα αυξημένα φορολογικά έσοδα (μεταξύ των οποίων από το «ξέπλυμα χρήματος» που θα προκύψει από το περίφημο νομοσχέδιο για τον επαναπατρισμό κεφαλαίων), και 0,5% από μείωση δαπανών περαίωσης φορολογικών υποθέσεων, και αυξήσεις σε έμμεσους φόρους.

Είναι όμως εξαιρετικά αμφίβολο αν θα εισπραχθούν πράγματι τα 3,4 δις. περισσότερα φορολογικά έσοδα που έχει προϋπολογίσει η κυβέρνηση, ενώ η εμπειρία από τα αποτελέσματα της περαίωσης μέχρι σήμερα δείχνει ότι και αυτός ο στόχος δεν θα επιτευχθεί.

Από τα δημοσιευμένα στοιχεία για την πορεία της περαίωσης των υποθέσεων προκύπτει ότι έως τέλος Νοεμβρίου δέχθηκαν να υπαχθούν στη ρύθμιση μόλις μία στις επτά επιχειρήσεις και οι πρόσθετοι φόροι που βεβαιώθηκαν συνολικά ανέρχονται σε 350 εκατ. ευρώ. Η πορεία αυτή δεν είναι ικανοποιητική αφού αφορά το σύνολο σχεδόν των επιχειρήσεων και υστερεί σημαντικά σε σχέση με την πορεία της περαίωσης που ίσχυε το 2003 και αφορούσε ουσιαστικά επιχειρήσεις με ακαθάριστα έσοδα μέχρι 30,000 ευρώ.

Στην πραγματικότητα η δυσκολία μείωσης του ελλείμματος είναι ακόμα μεγαλύτερη. Εξαιτίας της διαχειριστικής ανικανότητας της κυβέρνησης, ο στόχος για τα έσοδα είναι επισφαλής, δεδομένου ότι από την εκτέλεση του τρέχοντος προϋπολογισμού θα υπάρξει υστέρηση των εσόδων κατά 800 εκατ. ευρώ περίπου, οπότε στο 2005 θα απαιτηθεί πολύ μεγαλύτερη

αύξηση στα έσοδα (9,5%) από αυτήν που προβλέπει ο προϋπολογισμός (7,4%), διαφορετικά θα απαιτηθούν πρόσθετα φορολογικά μέτρα ανάλογου ύψους για την αναπλήρωση αυτή. Σημειώνεται ότι, στα έσοδα του έτους 2004 έχει μεταφερθεί, επιπλέον ποσό ύψους 300 εκατ. περίπου που αφορούσε το έτος 2003 (ΦΠΑ μηνός Δεκεμβρίου 2003).

Άρα το έλλειμμα για το 2004 θα καταλήξει πολύ ψηλότερα από το 5,3% το οποίο προβλέπει και μπορεί να ξεπεράσει και το 6% του ΑΕΠ. Αυτό σημαίνει ότι η κυβέρνηση θα καταφύγει σε ακόμα περισσότερη λιτότητα για να μπορέσει να φέρει το έλλειμμα κάτω του 3%.

7. Πως θα μειώσει η κυβέρνηση το χρέος στο 109,5% από 112%; Τι απαιτείται από εισπράξεις αποκρατικοποιήσεων;

Στη μείωση του χρέους κατά 2,5 μονάδες η κυβέρνηση αναμένει να συμβάλλουν μεταξύ άλλων η μείωση του ελλείμματος του Κρατικού προϋπολογισμού κατά 2.750 εκατ. Ευρώ, και έσοδα από αποκρατικοποιήσεις ύψους 1.000 εκατ. Ευρώ. Για τη μείωση του ελλείμματος εξηγήσαμε παραπάνω πόσο δύσκολο είναι να επιτευχθεί, για τις δε αποκρατικοποιήσεις αρκεί να σημειωθεί ότι το 2004 τα έσοδα ήταν κάτω των 200 εκ. Ευρώ! Επιπλέον θα πρέπει να επισημανθεί ότι στην πράξη τα έσοδα αποκρατικοποιήσεων θα πρέπει να φθάσουν στα 1.600 εκατ. Ευρώ, αφού ποσό 590 εκατ. Ευρώ θα διατεθεί για τη χρηματοδότηση του ΟΑΠ-ΔΕΗ και ΤΑΠ-ΟΤΕ.

8. Κρύβει δαπάνες ο προϋπολογισμός; Τι κάνει για να αυξήσει τη διαφάνεια;

Παρά τη ρητορεία της ΝΔ περί διαφάνειας στα δημοσιονομικά, ο προϋπολογισμός κρύβει μία σειρά από δαπάνες που θα έπρεπε να συνυπολογίζονται στο έλλειμμα (οι λεγόμενες δαπάνες «κάτω από τη γραμμή». Για παράδειγμα, δε περιλαμβάνονται οι δαπάνες των ασφαλιστικών Ταμείων (ΟΑΠ-ΔΕΗ, ΤΑΠ – ΟΤΕ) που θα χρηματοδοτηθούν από έσοδα αποκρατικοποιήσεων (590 εκατ. ευρώ).

Ο τρόπος μεταχείρισης των δαπανών αυτών, εφόσον η χρηματοδότησή τους δεν προέρχεται από ανάλογη μετοχοποίηση των συγκεκριμένων εταιρειών, δεν θα είναι αποδεκτός από την Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία, με συνέπεια οι δαπάνες αυτές να επιβαρύνουν το έλλειμμα. Επίσης, κονδύλι 700 εκ. Ευρώ δαπάνη για πληρωμή στην ΑΤΕ δεν εγγράφεται στο έλλειμμα, όπως και 400 εκ. Ευρώ για το ταμείο Νομικών.

Η ΝΔ επανειλημμένα κατηγορήσε το ΠΑΣΟΚ για «δημοσιονομική αδιαφάνεια» και σε αυτό βάσισε και την «απογραφή». Ο προϋπολογισμός όμως ακολουθεί επακριβώς πρακτικές που η ΝΔ έχει καταδικάσει και δεν υπάρχει καμία προσπάθεια περισσότερης διαφάνειας. Δεν υπάρχει καμία τομή, καμία μεταρρυθμιστική κατεύθυνση. Οι ειδικοί λογαριασμοί για παράδειγμα είναι ακριβώς ίδιοι με αυτούς που είχαν δημοσιευθεί στην εισηγητική έκθεση του προϋπολογισμού του 2004, και όλοι θυμούνται την κριτική τότε στάση της Ν.Δ.

9. Ποια είναι η εικόνα για τις δαπάνες στον προϋπολογισμό του 2005; Γίνονται περικοπές και ποιους αφορούν;

- Περικοπές αυξήσεων σε αποδοχές και συντάξεις: Τα κονδύλια για τους μισθούς ενισχύονται κατά 6,3% και για τις συντάξεις κατά 4%, επιβεβαιώνοντας τη σφικτή εισοδηματική πολιτική. Υπενθυμίζεται ότι η αντίστοιχη αύξηση πέρυσι ήταν 9% και 14%.
- Αξιοσημείωτες είναι οι περικοπές αυξήσεων στην υγεία: κατά 5,1% έναντι 8,7% φέτος για κάλυψη αποδοχών στα νοσοκομεία και τα ιδρύματα πρόνοιας, κατά 5,5% έναντι 8,9% φέτος για δαπάνες για μισθούς του προσωπικού των νοσοκομείων και κατά 2,2% έναντι 6,4% για εφημερίες των γιατρών του ΕΣΥ.

- Μείωση στις δαπάνες δημοσίου: Οι καταναλωτικές δαπάνες του Δημοσίου (μετακινήσεις, προμήθειες κ.α.) περιορίζονται κατά 16,2% (έναντι αύξησης 17% φέτος) και οι λειτουργικές συνολικά κατά 6,6% έναντι αύξησης 27,6% φέτος. Αυτό σημαίνει ότι από τα μέσα του 2005 πολλά Υπουργεία θα έχουν πρόβλημα λειτουργίας (π.χ. Υπ. Υγείας και Υπ. Παιδείας με έλλειψη πόρων για εκπαιδευτικούς)
- Δαπάνες για επιχορηγήσεις των ασφαλιστικών ταμείων: Θα αυξηθούν κατά 16,2% έναντι αύξησης 18,9% φέτος. Να σημειωθεί ότι για το ΕΚΑΣ, η σχετική δαπάνη θα αυξηθεί κατά 10,7% έναντι 33,6% φέτος.

10. Περιέχει ο προϋπολογισμός τις προεκλογικές εξαγγελίες και δεσμεύσεις της ΝΔ;

- Η Ν.Δ. είχε υποσχεθεί προεκλογικά την αύξηση των συντάξεων του ΟΓΑ κατά 130 ευρώ μέχρι το 2008 (από 200 Ευρώ στα 330 ΕΥΡΩ στο 2008), δηλ. αύξηση 33 ΕΥΡΩ ετησίως. Από τα στοιχεία του προϋπολογισμού το 2005 προκύπτει αύξηση περίπου 21 Ευρώ. Απέχουμε πολύ από τις προεκλογικές εξαγγελίες της ΝΔ αλλά και από τις περσινές αυξήσεις του ΠΑΣΟΚ.
- Επίσης στις συντάξεις δεν περιλαμβάνεται κανένα κονδύλι για τις αυξήσεις των συντάξεων των στρατιωτικών και αστυνομικών, λόγω μισθολογικών προαγωγών των εν ενεργεία, τόσο για το έτος 2005 (350 εκατ. ΕΥΡΩ) πόσο μάλλον αναδρομικά για τα έτη 2002-2004 ύψους 1.000 εκατ. ΕΥΡΩ περίπου, όπως είχε υποσχεθεί η Ν.Δ.
- Η Ν.Δ. είχε υποσχεθεί προεκλογικά την αύξηση του επιδόματος του ΕΚΑΣ από 140 σε 230 Ευρώ μέχρι το 2008, δηλαδή αύξηση 23 Ευρώ κάθε χρόνο. Από τα στοιχεία του προϋπολογισμού το 2005 προκύπτει αύξηση περίπου 15 Ευρώ.
- Η Ν.Δ. είχε υποσχεθεί προεκλογικά την αύξηση των δαπανών για την παιδεία ώστε να φτάσουν το 5% του ΑΕΠ το 2008. Το 2005 όμως – για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια – έχουμε μείωση των δαπανών για την παιδεία ως % του ΑΕΠ από 3,61% το 2004 στο 3,58% το 2005.
- Η Ν.Δ. είχε υποσχεθεί προεκλογικά την αύξηση των δαπανών για την υγεία και την επέκταση του πολυτεχνικού επιδόματος σε οικογένειες με τρία παιδιά. Αντίθετα, στον προϋπολογισμό οι δαπάνες για την Υγεία μειώνονται σαν % του ΑΕΠ το 2005 στο 2,77% από 2,8% στο 2004. Δεν προβλέπεται κανένα κονδύλι για επέκταση του πολυτεχνικού επιδόματος σε οικογένειες με τρία παιδιά.
- Η ΝΔ είχε υποσχεθεί προεκλογικά την πρόσληψη 250.000 συμβασιούχων. Στον προϋπολογισμό το κονδύλι που προβλέπεται για τις προσλήψεις φθάνει στα 70 εκατ. ΕΥΡΩ. Το ποσό αυτό δεν επαρκεί ούτε για τη χρηματοδότηση των προσλήψεων υπαλλήλων μερικής απασχόλησης που έχει εξαγγείλει το ΥΠΕΣΔΔΑ (13.000 υπάλληλοι ετήσιας δαπάνης 90 εκατ. Ευρώ). Πόσο μάλλον για την πρόσληψη εκπαιδευτικών περίπου 6.000, νοσηλευτικού προσωπικού κλπ. Και φυσικά δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη για τις μονιμοποιήσεις των συμβασιούχων.
- Η ΝΔ είχε ισχυριστεί προεκλογικά ότι η προηγούμενη κυβέρνηση χρωστούσε 2 δις. στην τοπική αυτοδιοίκηση. Στα κονδύλια όμως που έχουν περιληφθεί στην προϋπολογισμό για την τοπική αυτοδιοίκηση δεν έχει περιληφθεί κανένα ποσό για απόδοση παλαιών οφειλών.
- Η ΝΔ είχε ισχυριστεί προεκλογικά ότι η Χώρα μας χρόνο «πετά στο καλάθι των αχρήστων» περίπου 10 δισεκατομμύρια Ευρώ που σπαταλώνται στη γραφειοκρατία και στη διαφθορά. Στον προϋπολογισμό δεν υπάρχει καμία αναφορά σε μείωση σπατάλης, καμία αναφορά σε πόρους που εξοικονομούνται εξαιτίας της μείωσης της γραφειοκρατίας ή της διαφθοράς.

11. Τι προβλέπει ο προϋπολογισμός για τη φορολογική επιβάρυνση των νοικοκυριών και τις πραγματικές αυξήσεις των εισοδημάτων;

- Ο προϋπολογισμός προβλέπει ότι τα φορολογικά έσοδα θα αυξηθούν κατά 3,4 δισ. Ευρώ ή κατά 7,8% το 2005 (10% το 2004) με τη μεγαλύτερη αύξηση από την άμεση φορολογία (προβλέπεται αύξηση εσόδων κατά 8,6%), και με αύξηση 9,5% στα έσοδα από το φόρο εισοδήματος (από 10% το 2004). Τα νομικά πρόσωπα συνεισφέρουν λιγότερο το 2005 από το 2004 και τα νοικοκυριά περισσότερο.
- Ο προϋπολογισμός μαζί με το φορολογικό νομοσχέδιο δημιουργούν ένα περιβάλλον πρόσθετης φορολογικής επιβάρυνσης για τα νοικοκυριά. Για παράδειγμα κάθε μήνα με την καταβολή των μισθών στους μισθωτούς γίνεται και παρακράτηση φόρου σύμφωνα με την κλίμακα φορολογίας εισοδήματος. Επί του φόρου αυτού γινόταν έκπτωση σε ποσοστό 2.5% . Το ποσοστό αυτό τώρα μειώνεται σε 1.5%.
- Η αγοραστική δύναμη των νοικοκυριών θα μειωθεί σημαντικά: επειδή η φορολογική κλίμακα δεν αναπροσαρμόστηκε με την αύξηση του πληθωρισμού, η επιβάρυνση των φυσικών προσώπων θα είναι μεγαλύτερη σε αντίθεση με τα νομικά πρόσωπα στα οποία μειώνεται ο φορολογικός συντελεστής. Επιπλέον η επιβάρυνση μεγαλώνει επειδή με την νέα κλίμακα μειώνεται το όριο του δεύτερου και τρίτου κλιμακίου κατά 400 ευρώ. Με μία ονομαστική αύξηση περίπου 6% στους μισθούς η φορολογική επιβάρυνση των μισθωτών και συνταξιούχων αυξάνεται κατά περίπου 10%.
- Η σημαντική επιβάρυνση των φυσικών προσώπων και κυρίως των μισθωτών και συνταξιούχων γίνεται τη στιγμή που στα νομικά πρόσωπα ο συντελεστής φορολογίας μειώνεται κατά 3% και στις λοιπές επιχειρήσεις κατά 1% ενώ έχουν ανακοινωθεί και οι μειώσεις των συντελεστών φορολογίας για μεν τα νομικά πρόσωπα κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες για δε τις λοιπές επιχειρήσεις κατά 5. Αυτή είναι η εξανγγελία για ανακατανομή του εθνικού εισοδήματος:
- Για πρώτη φορά από το 1996, ο λόγος έμμεσων/άμεσων φόρων αυξήθηκε το 2004 (από 1,40 στο 1,43). Η διαχείριση της ΝΔ δηλαδή από όταν ανέλαβε κυβέρνηση αντέστρεψε την πολιτική του ΠΑΣΟΚ της σταδιακής σχετικής μείωσης των έμμεσων φόρων οι οποίοι δεν έχουν και το στοιχείο της προοδευτικότητας όπως οι άμεσοι φόροι και άρα είναι πιο άδικοι κοινωνικά.

12. Τι προβλέπει ο προϋπολογισμός για τις επενδύσεις και την περιφέρεια;

- Η πολιτική αύξησης των Δημοσίων Επενδύσεων ήταν από τα βασικά εργαλεία που στήριξαν την αναπτυξιακή δυναμική της ελληνικής οικονομίας των τελευταίων ετών. Στο διάστημα 1994-2004, οι δαπάνες του ΠΔΕ τετραπλασιάστηκαν και ο Κρατικός Προϋπολογισμός απέκτησε βαθμιαία μια εντονότερη επενδυτική διάσταση εις βάρος των καταναλωτικών δαπανών.
- Μείωση στο πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων: Το ύψος του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) θα φθάσει τα 8.050 εκατ. Ευρώ το 2005, έναντι των 9.600 εκατ. ευρώ που ήταν το 2004, δηλαδή μείωση 16%. Το ΠΔΕ με αυτόν τον τρόπο καθελώνεται στο 4,6% του ΑΕΠ και επιστρέφει στα επίπεδα του 1998 ενώ η οικονομία στερείται μία από τις βασικές συνιστώσες της ανάπτυξης. Και όλα αυτά συμβαίνουν παρά τις διακηρύξεις περί ρυθμών ανάπτυξης άνω του 5% και της συνθηματολογία για «στροφή» στην ανάπτυξη της περιφέρειας.
- Τέλος, κακόγουστο αστείο φαντάζει το επιχείρημα πως η μείωση των επενδυτικών δαπανών του Κράτους το 2005 θα αναπληρωθεί μέσω της ανάπτυξης του θεσμού των συγχρηματοδοτούμενων από τον ιδιωτικό τομέα έργων, τη στιγμή που είναι αμφίβολο αν θα μπορέσει να ξεκινήσει έστω και ένα νέο τέτοιο έργο εντός του 2005.

13. Τι προβλέπει ο προϋπολογισμός για το ΚΠΣ; Ποια τα στοιχεία υλοποίησης το 2004;

- Οι δαπάνες στο ΚΠΣ στο διάστημα Ιανουαρίου-Οκτωβρίου σημείωσαν ραγδαία πτώση το 2004 κατά 26% έναντι του 2003. Η επίδοση 10-μήνου είναι χειρότερη και από αυτή του 2002. Με εξαίρεση το έτος λήξης του Β' ΚΠΣ, είναι η πρώτη φορά που Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης σημειώνει πτώση. Η ίδια τάση παρατηρείται και στην υπογραφή συμβάσεων: -27% στο δεκάμηνο του 2004 έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2003, γεγονός που υπονομεύει και τη μελλοντική εξέλιξη του ΚΠΣ.
- Ο επίσημος στόχος που ανακοίνωσε τον Μάιο η ίδια η Κυβέρνηση της ΝΔ είναι η επίτευξη απορρόφησης 33% έως 35% στο τέλος του έτους. Η σημερινή καθυστέρηση είναι τέτοια που για να επιτευχθεί ο στόχος, οι δαπάνες τον τελευταίο μήνα πρέπει να υπερβούν το σύνολο των δαπανών που πραγματοποιήθηκαν σε 10 μήνες.
- Για το 2005, η ΝΔ ενέγραψε στον Προϋπολογισμό δαπάνες για το ΚΠΣ μόλις κατά 300 εκ. € υψηλότερες από αυτές του 2004. Οι δαπάνες του ΠΔΕ για το ΚΠΣ το 2005 προβλέπονται μικρότερες από αυτές που προέβλεπε ο προϋπολογισμός του 2004. Τόσο μεγάλη είναι η φιλοδοξία επιτάχυνσης του ΚΠΣ;